

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO SINH VIÊN KHOA VĂN HÓA VÀ DU LỊCH - TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI

Nguyễn Tá Nam, Vũ Thị Anh Thơ

Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội

Tóm tắt: Thông qua sử dụng các phương pháp phân tích và tổng hợp các tài liệu khoa học, cùng với bảng khảo sát trực tuyến, bài viết đã phân tích thực trạng về việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa Du lịch - Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, bao gồm: Độ phong phú, đa dạng và phù hợp của các hoạt động trải nghiệm với chương trình đào tạo và nhu cầu thực tế của sinh viên; đánh giá của sinh viên về hiệu quả của các hoạt động trải nghiệm; những ảnh hưởng của các hoạt động trải nghiệm. Trên cơ sở đó, bài viết đưa ra 8 giải pháp tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên của Khoa Văn hóa và Du lịch – Trường Đại học Thủ đô Hà Nội để nâng cao hiệu quả của việc tổ chức này.

Từ khóa: Giáo dục, hoạt động trải nghiệm, sinh viên, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, văn hóa và du lịch.

Nhận bài ngày 20.11.2023; gửi phản biện, chỉnh sửa và duyệt đăng ngày 26.12.2023

Liên hệ tác giả: Nguyễn Tá Nam; Email: ntnam@daihocthudo.edu.vn

1. MỞ ĐẦU

Đào tạo du lịch là một lĩnh vực năng động đòi hỏi sự hiểu biết toàn diện về những phức tạp và thách thức của ngành. Khi ngành Du lịch tiếp tục mở rộng và phát triển, việc các tổ chức giáo dục trang bị cho sinh viên những kỹ năng thực tế và kinh nghiệm thực tế ngày càng trở nên quan trọng. Các hoạt động trải nghiệm đã nổi lên như một phương pháp sư phạm có giá trị, thúc đẩy học tập tích cực và cung cấp cho học sinh cơ hội để áp dụng kiến thức lý thuyết vào môi trường thực tế. Đối với sinh viên chuyên ngành Du lịch, các hoạt động trải nghiệm có ý nghĩa đặc biệt, đóng vai trò then chốt trong việc hình thành và thực hành các kỹ năng cần thiết một cách chuyên nghiệp, có khả năng đáp ứng nhu cầu của công việc trong tương lai.

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, với tầm nhìn và sứ mệnh của mình, đã luôn nhận thấy tầm quan trọng của việc cung cấp các cơ hội học tập trải nghiệm cho các sinh viên chuyên ngành Du lịch của Nhà trường. Tuy nhiên, để đảm bảo và nâng cao hiệu quả của việc tổ chức các hoạt động như vậy vẫn còn gặp phải một số khó khăn nhất định. Văn hóa và Du lịch là một trong những lĩnh vực đang phát triển nhanh chóng, đóng góp tích cực vào nguồn lực kinh tế và văn hóa của mỗi quốc gia. Tuy nhiên, việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chất lượng trong

ngành đòi hỏi cần phải tối ưu hóa việc tổ chức hoạt động trải nghiệm trong nhà trường. Nghiên cứu này nhằm tìm hiểu thực trạng và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động trải nghiệm trong đào tạo sinh viên khoa Văn hóa và Du lịch tại Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm và lý luận về hoạt động trải nghiệm của sinh viên

Hoạt động trải nghiệm (hay còn gọi là *experiential learning*) là một phương pháp giáo dục hiện đại tập trung vào việc học thông qua việc thực hành và trải nghiệm thực tế. Điểm nổi bật của phương pháp này là việc tập trung vào việc học từ những kinh nghiệm thực tế mà học viên gặp phải, qua đó tạo cơ hội để họ áp dụng kiến thức lý thuyết vào thực tế cuộc sống và công việc. Theo Kolb (1984), hoạt động trải nghiệm dựa trên mô hình học tập 4 giai đoạn bao gồm: trải nghiệm (*Concrete Experience*), quan sát và suy tư (*Reflective Observation*), lý luận hóa (*Abstract Conceptualization*) và thực hành (*Active Experimentation*) [1]. Quá trình này giúp học viên hiểu sâu hơn về bản thân, phát triển kỹ năng phân tích và đánh giá, từ đó xây dựng kiến thức mới và áp dụng hiệu quả trong các tình huống thực tế.

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm trong việc nâng cao hiệu quả học tập và phát triển cá nhân của sinh viên. Theo Nicholls (2012), việc áp dụng hoạt động trải nghiệm trong giáo dục du lịch giúp tăng cường khả năng thích ứng với môi trường làm việc và nâng cao khả năng tìm kiếm việc làm sau khi tốt nghiệp. Điều này là do hoạt động trải nghiệm cho phép sinh viên tiếp cận và tìm hiểu về ngành nghề một cách sâu sắc và chân thực hơn [3]. Ngoài ra, theo Chang (2011), hoạt động trải nghiệm còn giúp tăng cường sự tương tác giữa sinh viên và giảng viên cũng như giữa sinh viên với nhau. Qua việc tham gia cùng nhau trong các hoạt động thực tế, sinh viên có cơ hội xây dựng mối quan hệ tốt hơn, tạo ra môi trường học tập tích cực và thú vị [4]. Gómez-Méndez và López-Navarro (2020) cho rằng, hoạt động trải nghiệm là các hoạt động giáo dục được tổ chức bên ngoài lớp học, nhằm cung cấp cho sinh viên cơ hội tiếp xúc và tham gia vào các tình huống thực tế, tạo điều kiện cho sinh viên trải nghiệm và ứng dụng kiến thức học được vào thực tế. Hoạt động trải nghiệm giúp sinh viên phát triển kỹ năng thực tế, nâng cao kỹ năng làm việc đội nhóm, rèn luyện sự sáng tạo và giải quyết vấn đề, đồng thời tạo cơ hội mở rộng mối quan hệ và kết nối với doanh nghiệp và cộng đồng xung quanh [5].

Tại Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cho sinh viên ngành Du lịch có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Bằng cách tham gia vào các hoạt động trải nghiệm, sinh viên không chỉ tích lũy kiến thức chuyên môn mà còn rèn luyện các kỹ năng mềm, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển sau này. Tuy nhiên, để đảm bảo hiệu quả và thúc đẩy tính tương tác trong hoạt động, việc nghiên cứu và đề xuất các giải pháp nhằm cải thiện chất lượng tổ chức hoạt động trải nghiệm là cần thiết và quan trọng.

Tóm lại, hoạt động trải nghiệm của sinh viên là một phương pháp giáo dục mang tính cách mạng, tạo cơ hội cho học viên học hỏi và phát triển không chỉ trong lĩnh vực học tập mà còn trong cuộc sống và công việc. Việc tập trung vào việc nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động trải nghiệm tại Trường Đại học Thủ đô Hà Nội sẽ đóng góp vào việc hoàn thiện quá trình đào tạo ngành Du lịch, góp phần xây dựng đội ngũ nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu của ngành trong thời kỳ phát triển nhanh chóng và cạnh tranh hiện nay.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng các phương pháp nghiên cứu: Phương pháp phân tích và tổng hợp các tài liệu khoa học và nghiệp vụ sư phạm. Thông qua các phương pháp nghiên cứu này, tác giả đã tổng hợp những văn bản, những bài nghiên cứu có liên quan đến việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên. Ngoài ra, tác giả sử dụng bảng câu hỏi khảo sát để tiến hành cuộc khảo sát trực tuyến với sinh viên khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ đô Hà Nội để thu thập thông tin về các nội dung vấn đề nghiên cứu.

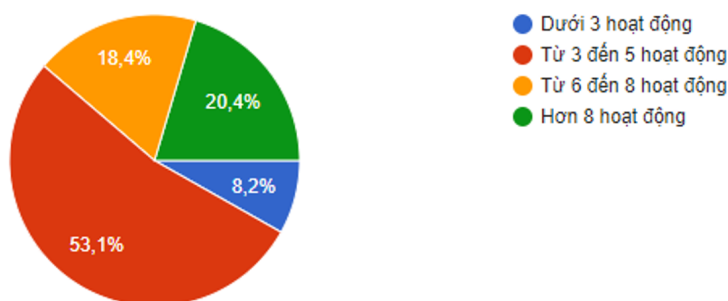
Nhóm tác giả cũng nghiên cứu lý luận dựa trên các tài liệu và nghiên cứu liên quan về ý nghĩa và lợi ích của hoạt động trải nghiệm trong giảng dạy tại khoa Văn hóa và Du lịch, sau đó phân tích đánh giá hiện trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm cho sinh viên, nghiên cứu lý luận về tầm quan trọng và lợi ích của hoạt động trải nghiệm trong đào tạo, sau đó đề xuất các phương án tối ưu hóa tổ chức hoạt động trải nghiệm để nâng cao hiệu quả đào tạo và phát triển nghề nghiệp cho sinh viên.

2.3. Thực trạng về hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội

Bảng câu hỏi trực tuyến đã được thiết kế qua Google Biểu mẫu và được gửi đến các sinh viên năm thứ 2, 3 và 4 ở cả 3 chuyên ngành: Việt Nam học, Quản trị Khách sạn, Quản trị Dịch vụ Du lịch và Lữ hành của khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Tổng số phiếu thu về là 147 phiếu, trong đó ngành Việt Nam học là 30 phiếu, chiếm 20,4%; ngành Quản trị Khách sạn là 39 phiếu, chiếm 26,5%, ngành Quản trị Dịch vụ Du lịch và Lữ hành là 78 phiếu, chiếm 53,1%.

2.3.1. Độ phong phú, đa dạng và phù hợp của các hoạt động trải nghiệm với chương trình đào tạo và nhu cầu thực tế của sinh viên

Khi được hỏi về số lần sinh viên đã tham gia vào bao nhiêu hoạt động trải nghiệm liên quan đến ngành Du lịch trong suốt thời gian học tập tại Nhà trường, kết quả của bảng khảo sát cho thấy, có 53,1% số sinh viên chọn là đã tham gia từ 3 đến 5 hoạt động, chiếm tỉ lệ lớn nhất, sau đó là 20,4% số sinh viên chọn đã tham gia trên 8 hoạt động, và chỉ có 8,2% số sinh viên chọn dưới 3 hoạt động (Biểu đồ 1)

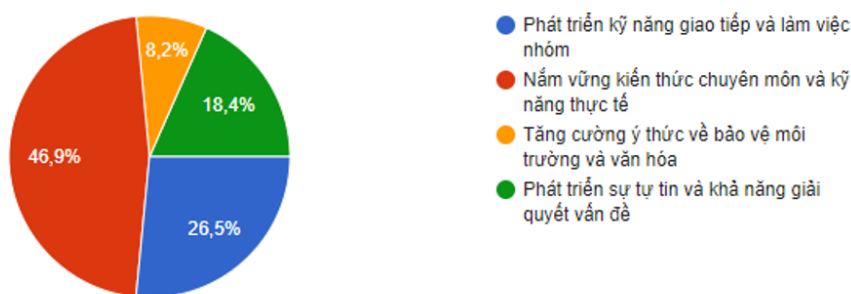


Biểu đồ 1: Số lần tham gia các hoạt động trải nghiệm của sinh viên

Từ kết quả trên cho thấy, số lần hoạt động tham gia trải nghiệm của sinh viên trong khoa còn khá thấp và không đồng đều. Các em cần được khuyến khích tham gia nhiều hơn các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên.

2.3.2. Đánh giá của sinh viên về hiệu quả của các hoạt động trải nghiệm

Đa số các bạn sinh viên đều nhận thức được tầm quan trọng của việc tham gia các hoạt động trải nghiệm của khoa và nhà trường. Sinh viên đều cảm nhận được những giá trị giáo dục, thực tiễn mà các hoạt động trải nghiệm đem lại, những điều đó sẽ khó mà có thể học được khi chỉ ngồi trong lớp học. Có 46,9% số sinh viên cảm thấy nắm vững được những kiến thức chuyên môn và kỹ năng thực tế. 26,5% các em thấy tiến bộ trong việc phát triển kỹ năng giao tiếp và làm việc nhóm, ngoài ra 18,4% số sinh viên thấy phát triển về sự tự tin và khả năng giải quyết vấn đề (Biểu đồ 2)



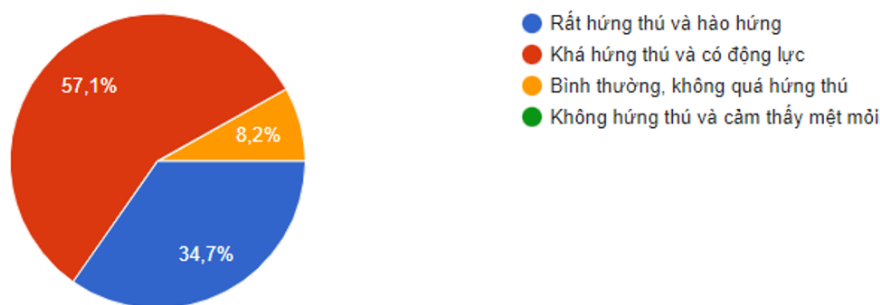
Biểu đồ 2: Các giá trị giáo dục mà sinh viên đạt được khi tham gia các hoạt động trải nghiệm của sinh viên

Mặt khác, sinh viên đều nhận thấy được tầm quan trọng của tính thực tiễn khi tham gia các hoạt động trải nghiệm. 61,2% số sinh viên thấy thông qua các hoạt động trải nghiệm các em có thể học được cách xử lý các tình huống thực tế trong công việc du lịch; 22,4% số sinh viên thấy được bản thân hiểu rõ hơn về cách hoạt động của các doanh nghiệp du lịch. Ngoài ra, sinh viên còn có thêm cơ hội tiếp xúc với khách hàng và đối tác, hay phát triển khả năng lập kế hoạch và quản lý dự án. (Biểu đồ 3)



Biểu đồ 3: Những kỹ năng thực tế và những kiến thức được áp dụng qua các hoạt động trải nghiệm của sinh viên

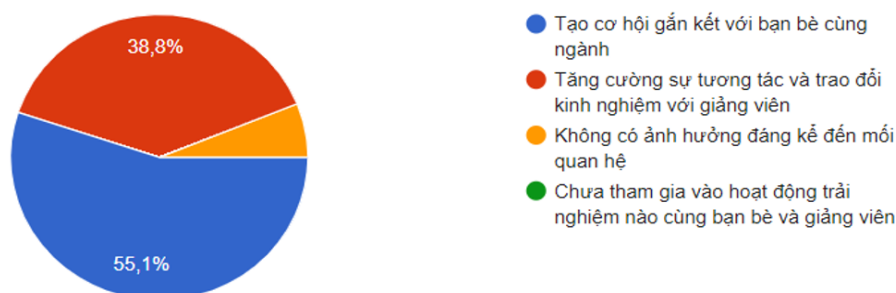
Khi được hỏi về cảm nhận của sinh viên khi tham gia các hoạt động trải nghiệm thì đa số các em đều nhận thấy khá hứng thú và có động lực, chiếm 57,1%. Có 34,7% sinh viên thấy rất hứng thú và hào hứng. Chỉ có 8,2% số sinh viên là thấy bình thường, không quá hứng thú. Thông qua kết quả này, tác giả cũng thấy được kết quả rất khả quan. (Biểu đồ 4)



Biểu đồ 4: Cảm nhận của sinh viên khi tham gia các hoạt động trải nghiệm

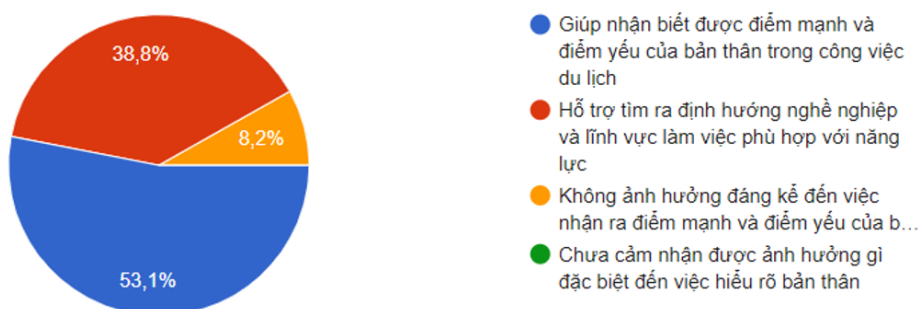
2.3.3. Những ảnh hưởng của các hoạt động trải nghiệm

Khi sinh viên tham gia các hoạt động trải nghiệm, các em sẽ thấy được các hoạt động trải nghiệm có vai trò quan trọng và ảnh hưởng trực tiếp đến việc củng cố mối quan hệ với các bạn cùng ngành và giảng viên. Phần lớn sinh viên thấy được đó là cơ hội để gắn kết bạn bè cùng ngành và tăng cường sự tương tác trao đổi kinh nghiệm với giảng viên (Biểu đồ 5)



Biểu đồ 5: Ảnh hưởng của hoạt động trải nghiệm đến việc xây dựng và củng cố mối quan hệ với các bạn cùng ngành và giảng viên

Khi tham gia các hoạt động trải nghiệm, sinh viên cũng nhận biết được cá tính điểm mạnh và điểm yếu của bản thân trong công việc liên quan đến ngành Du lịch sau khi ra trường. Ngoài ra, các em cũng thấy được việc này hỗ trợ các em tìm ra định hướng nghề nghiệp và lĩnh vực làm việc phù hợp với năng lực của bản thân (Biểu đồ 6).



Biểu đồ 6: Ảnh hưởng của hoạt động trải nghiệm đến việc hiểu rõ hơn về bản thân

Với những phân tích trên về thực trạng của việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội, nhóm tác giả mong muốn bài nghiên cứu này sẽ cung cấp cái nhìn tổng quan về hoạt động trải nghiệm hiện tại và từ đó đề xuất những cải tiến, nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nghề nghiệp cho sinh viên ngành du lịch trong tương lai.

2.4. Đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội

Nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, nhóm tác giả xin đề xuất một số giải pháp như sau:

1. Đa dạng hóa hoạt động trải nghiệm:

Nâng cao số lượng và đa dạng các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên, bao gồm các chương trình thực tập, du lịch thực tế, tương tác với doanh nghiệp và cộng đồng địa phương, các buổi hội thảo, diễn đàn chuyên ngành, hay các hoạt động tham quan và khảo sát địa phương. Điều này giúp tạo ra môi trường học tập phong phú và thú vị cho sinh viên.

2. Tăng cường hỗ trợ và tư vấn:

Xây dựng các chương trình hỗ trợ và tư vấn dành riêng cho sinh viên tham gia hoạt động trải nghiệm, giúp họ lựa chọn những hoạt động phù hợp với nhu cầu và mục tiêu học tập của mình. Các giảng viên và cán bộ quản lý cần thường xuyên tương tác và hỗ trợ sinh viên trong quá trình tham gia hoạt động trải nghiệm.

3. Tạo sự kết nối với doanh nghiệp và cộng đồng địa phương:

Tăng cường sự liên kết và hợp tác với các doanh nghiệp và cộng đồng địa phương để cung cấp các hoạt động trải nghiệm thực tế và có ý nghĩa. Nhờ đó, sinh viên có cơ hội tiếp cận và áp dụng kiến thức vào thực tiễn công việc, đồng thời phát triển mạng lưới và tạo quan hệ trong ngành.

4. Tối ưu hóa quy trình tổ chức:

Đảm bảo quy trình tổ chức hoạt động trải nghiệm được chuẩn bị kỹ lưỡng và hiệu quả. Các hoạt động nên được lên kế hoạch, triển khai chặt chẽ và đánh giá kết quả sau mỗi lần thực hiện. Đồng thời, liên tục cải tiến và tối ưu hóa quy trình để đảm bảo hoạt động trải nghiệm diễn ra suôn sẻ và hiệu quả nhất.

5. Tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động trải nghiệm:

Cung cấp các điều kiện cơ sở vật chất và trang thiết bị tốt nhất để hỗ trợ hoạt động trải nghiệm của sinh viên. Điều này bao gồm cung cấp các phòng thí nghiệm, phòng họp, thiết bị giảng dạy và phương tiện đi lại để đảm bảo hoạt động diễn ra thuận lợi và an toàn.

6. Đánh giá và phản hồi từ sinh viên:

Thường xuyên thu thập ý kiến và phản hồi từ sinh viên sau mỗi hoạt động trải nghiệm. Điều này giúp đánh giá chất lượng và hiệu quả của hoạt động, từ đó có những điều chỉnh và cải tiến phù hợp. Sự tham gia tích cực của sinh viên trong việc đánh giá và phản hồi sẽ giúp cải thiện ngày càng tốt hơn hoạt động trải nghiệm.

7. Xây dựng mạng lưới đối tác:

Tạo sự kết nối và hợp tác với các tổ chức, doanh nghiệp, và các trường đại học khác trong lĩnh vực du lịch. Việc xây dựng mạng lưới đối tác sẽ mở ra nhiều cơ hội hơn cho sinh viên tham gia vào các hoạt động trải nghiệm phong phú và đa dạng.

8. Tăng cường quảng bá và thông tin:

Đảm bảo thông tin về các hoạt động trải nghiệm được công bố và quảng bá rộng rãi đến sinh viên. Tăng cường công tác thông tin giúp sinh viên nắm rõ thông tin và cơ hội tham gia hoạt động trải nghiệm, đồng thời tạo sự hứng thú và động lực tham gia từ phía sinh viên.

Tổ chức các hoạt động trải nghiệm hiệu quả sẽ giúp tăng cường kỹ năng thực tiễn và chuyên môn cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch, đồng thời cung cấp môi trường học tập phù hợp với xu hướng phát triển của ngành du lịch trong thời đại mới. Những giải pháp này nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ Đô, Hà Nội, giúp sinh viên có được môi trường học tập và phát triển chuyên môn thú vị, phong phú và đáp ứng yêu cầu thực tiễn của ngành du lịch.

3. KẾT LUẬN

Nghiên cứu về "Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch - Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội" đã cung cấp cái nhìn tổng quan về tình hình hiện tại của hoạt động trải nghiệm và đề xuất các giải pháp nhằm tối ưu hóa quá trình đào tạo và phát triển nghề nghiệp cho sinh viên ngành du lịch.

Từ việc phân tích thực trạng, tác giả nhận thấy rằng hoạt động trải nghiệm đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập và phát triển sự nghiệp của sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch. Số lượng và đa dạng hoạt động trải nghiệm đã đáp ứng một phần nhu cầu của sinh viên, nhưng vẫn cần được đa dạng hóa và mở rộng để phù hợp với xu hướng phát triển ngành du lịch. Sinh viên đã tham gia tích cực vào các hoạt động trải nghiệm, nhưng cần tiếp tục tăng cường hỗ trợ và tư vấn để họ có thể lựa chọn những hoạt động phù hợp với mục tiêu học tập và nghề nghiệp của mình. Tạo sự kết nối chặt chẽ với doanh nghiệp và cộng đồng địa phương cũng là một yếu tố quan trọng giúp sinh viên áp dụng kiến thức vào thực tiễn và phát triển mạng lưới chuyên môn.

Các giải pháp đã được đề xuất nhằm tạo sự thuận lợi và đáp ứng nhu cầu thực tiễn của sinh viên trong quá trình tham gia hoạt động trải nghiệm. Tăng cường quảng bá và thông tin giúp sinh viên nhận thức rõ hơn về các hoạt động trải nghiệm, từ đó khuyến khích tham gia tích cực. Xây dựng mạng lưới đối tác và kết nối trong ngành du lịch giúp mở ra nhiều cơ hội hơn cho sinh viên tham gia vào các hoạt động trải nghiệm phong phú và có ý nghĩa.

Từ những giải pháp đã đề xuất, hy vọng rằng, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội sẽ nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho sinh viên Khoa Văn hóa và Du lịch, giúp họ có được môi trường học tập và phát triển chuyên môn thú vị, phong phú và đáp ứng yêu cầu thực tiễn của ngành du lịch.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chang, Y. (2011). A study of the effects of a collaborative experiential activity in an online environment. *Journal of Online Learning and Teaching*, 7(2), 178-188.
2. Gái, Trần Thị (2017). Vận dụng mô hình trải nghiệm của David Kolb để xây dựng chu trình hoạt động trải nghiệm trong dạy học sinh học ở trường phổ thông. *Tạp chí Khoa học ĐHQG Hà Nội*, số 3: 1-6.
3. Gómez-Méndez, J. A., & López-Navarro, M. Á. (2020). Experiential Learning in Tourism Higher Education: Students' Perception of Educational Value. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 27, 100225.
4. Kolbe, D. A. (1984). *Experiential Learning*. New Jersey, Eaglewood Cliffs.

5. Nicholls, S. (2012). Enhancing the employability of hospitality graduates: The role of experiential learning, *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 11(2), 111-118.

**CURRENT STATUS AND SOLUTIONS TO ENHANCE
THE EFFECTIVENESS OF ORGANIZING EXPERIENTIAL
ACTIVITIES FOR STUDENTS AT THE FACULTY OF CULTURE
AND TOURISM - HANOI METROPOLITAN UNIVERSITY**

Abstract: *Through the use of analytical and synthetic methods of scientific documentation, along with online surveys, the article has analyzed the current situation regarding the organization of experiential activities for students of the Faculty of Culture and Tourism at Hanoi Metropolitan University. This includes the richness, diversity, and appropriateness of experiential activities to the training program and the actual needs of students; student evaluations of the effectiveness of experiential activities; and the impacts of these activities. Based on this, the article proposes 8 solutions to organize experiential activities for students of the Faculty of Culture and Tourism at Hanoi Metropolitan University to enhance the effectiveness of this organization."*

Keywords: *Culture and tourism, education, experiential activities, Hanoi Metropolitan University, students,*